

487

No.

~~2~~

de ordine

din mapă

5.06

MINISTERUL
CULTELOR ȘI ARTELOR

COMISIUNEA MONUMENTELOR
ISTORICE

1926

Fascicola la Mapa No. 16 Vol.

Bis. Sf. Gheorghe

Herta

Bregoin - Tâlcu
bis. Interea în scrierea

487

~~487~~

biserica noua
actuala parohiala

CHESTIONAR

PRIVITOR

LA MONUMENTELE ISTORICE

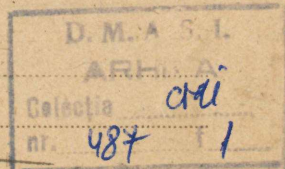
(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Județul

Comuna

Cătunul

Valcea
Brezoiu

1) Felul monumentului.

Numele și hramul.

~~Manăstire~~

~~Schit~~

Biserica parohială

~~Biserici filiale~~

Biserica parohială a comunei
Brezoiu, cu hramul "Intra-
rea în Biserică".

(Pentru fiecare biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E dreptunghiulară sau cu sănuri?

E de zid, dreptunghiulară

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești).

Între 1888 și 1896. Este făcută cu cheltuielile tuturor locuitorilor, moșneni ai Com. Brezoiu. Sau distins, ca ctitori, câte trei ctitori, prin stăruință și purtare de grije, fostul paroh atunci, decedatul prot. Florea Marinovici, enoriași: Nicolae Ibrim, Margareta Novac, Oprea Nicolaescu, Ion Bădăru, ș.a.

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra).

În mijlocul bisericii, scris în mozaic. Cul cu care este parohială, se află inscripția: Construită de moșnenii Comunei Brezoiu, 1888. Pe pisanie de deasupra usii, afară, la intrarea din pridvor în biserică, la urma inscripției, se află trecut anul 1890. Iar înăuntru, în biserică, deasupra aceleiași usi, se vede scris anul 1894.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

Înre 1780-1807. —

Numai fosta biserică parohială, până la 1896, făcută în

6) Are biserică pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Are pridvor cu stâlpi de zid, lucrați simpli, fără flori. Numai ușa de la intrare, din față, are chenar de lemn de stejar, cu simple trăsături făcute de tâmplar, drept înflorire a lucrului. —

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Nu are. Numai o Cruce în Cimitir.

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinașara bisericii sunt zugrăveli?

Zugrăveala este deodată cu biserică, 1888-1896. —
Sunt zugrăveli și pe dinăfară. —

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

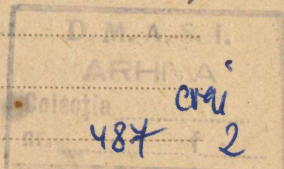
Tâmpla e de zid, deodată cu biserică. E zugrăvită frumos ca și restul bisericii. —

10) Câte strane vechi și sfeșnice de lemn sculptate sunt?

Vechi, nu e nici o strană. Toate sunt mai noi de cât biserică. Dintre sfeșnice numai 9 sunt mai vechi. Acestea probabil au servit și în fosta biserică veche parohială până la 1896, de unde au fost mutate în actuală. —

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

Tâmpla fiind de zid, zugrăvită nu are icoane mobile, afară de cele patru icoane împăratești: Domnul I. Hristos, Maica Domnului, Întrarea în biserică și Sf. Nicolae, fără alte inscripții. Alte icoane mai vechi, se păstrează: 1 (una) / Învierea Domnului. 1 (una) / Botezul Domnului. 1 (una) / Maica Domnului. și alte 3 (trei) cu cele 12 praznice împăratești. — Nu au nici o inscripție, de cât numele sfinților ce reprezintă.

12) Inventarul candelelor, cadelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor, crucilor de lemn ferecate, pastalelor, potirelor, și al întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot celi).

Unsingură Cadelnită mai veche, și 2 (două) Candele. ~~și un (1) felicandeu demantat, ne-complet.~~
Toate sunt fără inscripții.

13) Inventariul vestmintelor vechi, chiar a celor scoase din uz.

Nu sunt. —

14) Ce pomelnice vechi, manuscripte sau documente sunt? (Inventarul lor).

Nu sunt.

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor. 1 pentecostar; 2 sf. si dumnezești liturghii; 1 Căzanie — 1 Carte de rugăciuni, fără început si fără sfârșit — 1 psaltire mică, idem. 3 octoihouri. 3 evanghelii. 1 Minei, volum mare, pentru toate lunile anului, tot fără început si sfârșit; 1 triod, idem; 1 Carte cu rânduiala slujbei diferitelor sfinte; 1 molitfelnic bogat; si 12 mince ale anului, complete. —

16) Ce clopote vechi sunt si ce inscripții au? Nu sunt. Cele două clopote ce le are biserica acum, sunt noi, cum parate în urma războiului. —

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi? În 1943. Nimic vechi nu s'a schimbat. Singur Căfasul, care si el era nou, deodată cu biserica s'a amenințat să cadă, a fost înlocuit cu actualul. —

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

Nu sunt.

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur? palate domnești, case boierești, cule, case vechi țărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

În Coprinsul Comunei, în pădure, sunt două locuri: poiana turecului și lacul spurcat. Se zice că de demult Cănu veniau Turcii în țară după zădărnici, au venit și prin Brezoiu. Cămenii, primind de veste, au fugit în pădure. Turcii i-au urmărit până la o poiană numită de atunci „poiana turecului”, unde le au pierdut urma. În timpul cât au stat cămenii puțolăți în pădure, un copil născut acolo a fost botezat de preotul ce-i fusese, într-o baltă, numită de atunci, lacul spurcat. În timpul războiului din urmă, mai multe locașe, așezări pozitive strategice, au devenit locașe istorice, prin luptele ce s'au dat aici, între Români și hitloro-unguri-germani. În comună sunt două cruci de piatră vechi; una în cimitirul bisericii și alta în marginea șoselei naționale, la Gura Lotrului, la intrarea în Comuna Brezoiu. Din cauza vechimii nu se pot citi. —

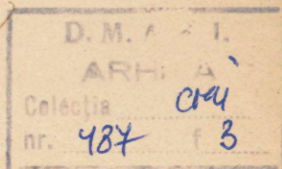
Semnătura Parohului (Superiorului)

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

P. N. N. N. N.

chestionar

la monumentele istorice.
judetul Vâlcea.
Comuna Brezoiu.

1. Felul monumentului.

Numele și hramul.

Fostă biserică parohială. Biserica parohială Brezoiu (fostă), cu hramul
„Intrarea în Biserică”.

2. E de zid sau de lemn?

E de lemn, dreptunghiulară.

E dreptunghiulară sau cu sâmburi?

3. Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisaie, pomelnice și portrete ctitorești). —

Nu se știe precis anul fondării. Din spusele oamenilor bătrâni, biserică ar fi fost fondată de pe la 1780 încoace, de către Iosif, Episcop al Argesului. În Cartea monografia eclesiastică a județului Vâlcea, de fostul protocon al județului, M. Răutu, se spune că acest Episcop a făcut cele două biserici din Comuna Mălăia (una în Mălăia și una în Voineasa), pe la 1807, în amintirea originii locului său natal, Comuna Mălăia. —

4. Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și în lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra). —

Nu se găsește nici o inscripție cu anul fondării și numele ctitorilor. Biserica fiind făcută de lemn, a servit neten-cuită, de la fondare până la 1865. Chiar dacă ar fi fost săpate în lemn anul fondării și numele ctitorilor, ele au fost acoperite cu tencuială. —
Deasupra ușii, înăuntru, la intra-

Care însă din cauza vechimii și a fumului provenit din tămâiere, lumânări și a unui foc care s-a aprins înăuntru, nu se mai poate citi. Se descifrează lămurit însă aici, anul 1865, când a fost tencuită peste tot, înăuntru și afară de către Sima Stanovici (Simion Stanovitz), muntevegreaan primar la acea dată în Comuna Brezoiu. Chipul lui și al soției sale Ana, sunt zugrăvite pe peretele despre Apus, care desparte pridvorul de biserică, înăuntru, în partea stângă a usii. —

5. Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au? —
Nimic actuala biserică parohială, făcută între anii 1888—1896. —

6. Are biserică pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și la ferestre? —
Da. Are pridvor cu patru stâlpi de lemn, cu câteva crestături. Tot astfel și chenarul usii de la intrare, fiind de lemn, are și el câteva crestături. Ferestrele nu au chenare înflorate.

7. Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi). —
Nu are.

8. Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pediuafara bisericii sunt zugrăveli? —
Zugrăvelile sunt de când a fost tencuită și biserică, la 1865. Sunt zugrăveli și pediuafară. —

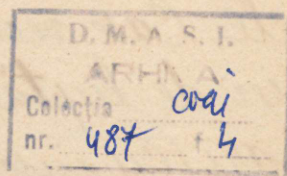
9. Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită? —
Tâmpla e de lemn — perete tencuit și e deodată cu biserică. Zugrăveala este afumată ca și în restul bisericii. Podoabe nu are. Se mai păstrează numai icoanele împărătești. —

10. Câte strane vechi și sfesnice de lemn sculptate sunt? —
Douăsprezece (12) strane vechi, fixe pe lângă perete, două (2) strane mobile, două (2) strane tetrapod — pentru serviciul cântăreților și 4 — patru — sfesnice de lemn. —

11. Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au și numele sfinților ce reprezintă. —

Tâmpla fiind zugrăvită, nu are icoane mobile, afară de cele patru icoane împărătești: Domnul I. Hristos, Maica Domnului, Întrarea în Biserică și —

12. Inventariul Candelelor, Cădelnitelor, discurilor, ripidelor, Chivoturilor, Crucilor de lemn ferecate, paștelelor, potirelor și al întregii orguitări vechi, precum și al candelabelor vechi (indicându-se inscripțiile ce au, pe cât se pot ceta). —

Nu sunt.

13. Inventariul vesmintelor vechi, chiar a celor scoase din uz. —

Nu sunt.

14. Ce pomelnice vechi, manuscrise sau documente sunt? (Inventariul lor).

Nu sunt.

15. Inventariul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor. —

Nu sunt.

16. Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

Nu sunt.

17. Când s-a făcut ultima reparație mare a bisericii; s-a păstrat ce era vechi?

La anul 1865, Când biserica a fost tencuită și zugrăvită. —

18. Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaş?

19. Ce lucruri istorice sunt prinse prin
fiatate domneşti, Case boieresti,
Cule, Case vechi, Ţărăneşti, Câmpuri
de luptă, Cruci de piatră mari (cu
inscripţia, pe cât se poate descrie).

Este clădită biserică, de către
Isif, Episcop al Argeşului, în
amintirea originii locului său
natal. El a şi fost din Mălaia
şi mama sa din Vîineasa.

În Copriinul Comunei, în pădure,
sunt două locuri: poiana turcului
şi lacul spurcat. Se zice că de demult
când veniau Turcii în ţară după jaf,
au venit şi prin Brezoiu. Came-
nii prinzându-le veste, au fugit
în pădure. Turcii i-au urmărit
până la o poiană, numită de atunci
poiana turcului, unde le au-
perdut urma. În timpul cât au
stat oamenii pitulaţi prin pă-
dure, un copil născut acolo, a
fost botezat de preotul ce-i însoţea
într-o baltă, numită de atunci
lacul spurcat.

În timpul războiului din urmă, mai
toate locurile, aşa zisele poziţii strategice,
ce, au devenit localităţi istorice, prin
luptele ce s-au dat aici între Români
şi Austro-unguri-germani.

În Comună sunt două Cruci de
piatră, vechi, una în Cimitirul Biseri-
cii şi alta în marginea poelii na-
ţionale, Gura Lotrului, la intrarea
în Comuna Brezoiu. Din cauza
vechimii, nu se pot citi. —

Prof. P. N. Neucş,

